

מידעון האגף למחקר חברתי – מרץ 2024

אגף מחקר חברתי

תוכן עניינים:

- מהנעשה בשמורות ובגנים- ארצות הברית: עמודים 4-7
- מהנעשה בשמורות ובגנים- עולם: עמודים 8-12
- מהנעשה בשמורות ובגנים- ישראל: עמודים 13-14
- שמורת טבע בתקופת מלחמה: עמודים 15-19
- מחקר חברתי: עמוד 20-21
- טעימה מהמחקר שלנו: עמודים 22-27

מהנעשה בשמורות ובגנים – ארצות הברית

20.11.2023 – GILAVALLEYCENTRAL: U.S. FOREST SERVICE CONSIDERING ROCK-CLIMBING MANAGEMENT PLANS

- שירות היערות של משרד החקלאות האמריקאי, בשיתוף עם משרד הפארקים הלאומיים של משרד הפנים (ארה"ב), מגבשים כללים בנוגע לטיפול הרים ביערות לאומיים, שטחי מרעה ופארקים.
- הרשויות מבקשות לערב את הציבור בקביעת ההנחיות.
- לפי הפרסום, הרשויות מדגישות כי טיפוס הרים הינו פעילות הולמת בקרקעות ציבוריות ומטרת ההנחיות היא לנהל את ענף הטיפול באופן שישמור על משאבי תרבות וטבע, תוך שמירה על ביטחון המטפסים.

[קישור לכתבה המלאה](#)

20.11.2023 – HEALTH NEWS FLORIDA: LEGISLATION WOULD PROHIBIT SMOKING OR VAPING WITHIN FLORIDA STATE PARKS

- בכתבה דווח כי בפלורידה הוצע חוק שיאסור על עישון או אידוי בתוך פארקים של המדינה (STATE PARK). לפי ההצעה, העובר על החוק צפוי לקנס של 100 דולר. הצעת החוק נועדה להרחיב את מגבלות העישון במסגרת חוק אוויר נקי מעבר לבניינים, והצעד הנידון מקדם איסור גם באזורים פתוחים.
- המחלקה להגנת הסביבה כבר אוכפת מדיניות איסור עישון בפארק " ELLIE SCHILLER HOMOSASSA SPRINGS WILDLIFE STATE PARK" בשל היותו "אזור עמוס".
- בשנה שעברה עבר חוק המעניק לערים ולמחוזות סמכות להסדיר את העישון בחופים ובפארקים בבעלותם.

25.8.23 – THE TRAVEL:

10 MOST BEAUTIFUL ECO-TOURISM DESTINATIONS TO VISIT IN THE U.S.

- הכתבה עוסקת בטרנד עולה של תיירות אקולוגית (eco-tourism), תיירות המנסה להציע אלטרנטיבה "מקיימת" לתיירות.
- ביעדים המופיעים בכתבה הושקעו מאמצים רבים כדי להפוך אותם לברי-קיימא כגון: שימוש באנרגיה מתחדשת, הפחתת פסולת ומחזור, שימוש בר-קיימא במשאבי המקום, הפחתת פליטות של גזי חממה, שימור שטחים פתוחים ועוד.
- הפעילויות המוצעות באתרים של תיירות אקולוגית הינם: טיולי טבע, קמפינג, קיאקינג, זיהוי חיות ופעילויות תרבותיות המדגישות את ההיסטוריה והמסורת של הילדים.

[קישור לכתבה המלאה](#)

04.12.2023 – PLANETIZEN: UPCYCLING A LANDFILL INTO A REGIONAL PARK

- בכתבה דווח כי לאחר 56 שנות פעילות הופכת המזבלה פואנטה הילס לפארק אזורי.
- הפרויקט נועד לטפל במחסור בשטחים פתוחים באזור ובמקביל לספק אזור פנאי, שטח פתוח ותוכניות חינוכיות, לצד שיקום האזור כחלק מהניסיון לקדם צדק סביבתי לקהילות המוחלשות המקומיות.
- שיקום קרקעות מזהמות הינו צעד חיוני לצדק סביבתי, במיוחד בלוס אנג'לס, שם קהילות מוחלשות מושפעות ברמה גבוהה מסכנות סביבתיות כמו פסולת מסוכנת, איכות אוויר ירודה, זיהום, מחסור וזיהום של מי תהום וכו'.

[קישור לכתבה המלאה](#)

מהנעשה בשמורות ובגנים – מקומות אחרים בעולם

04.07.2023 – NSW GOVERNMENT: ICONIC SOUTH COAST ISLAND NATURE RESERVE DUAL NAMED IN RECOGNITION OF CULTURAL SIGNIFICANCE

- ממשלת NSW (אוסטרליה) הוסיפה שם אבוריג'יני, בראנגובה (BARUNGUBA), לשמורת הטבע האי מונטגיו (MONTAGUE ISLAND NATURE RESERVE) מתוך הכרה בחשיבות התרבותית של האזור לאנשי היואין (YUIN PEOPLE).
- מלבד היותו של האי אזור טקסי חשוב, העשיר במשאבים, הוא גם אזור אקולוגי חשוב העשיר במגוון הביולוגי ומאולכס על ידי מושבות של פינגווינים ושל כלבי ים.
- שינוי השם קודם על ידי הקהילה האבוריג'ינית במטרה לכבד את המורשת התרבותית של האתר. השם הכפול נועד להזכיר ולשמר גם את המשמעות הילידית.

[קישור לכתבה המלאה](#)

13.9.23 – UNESCO: NATALIE KYRIACOU OAM: THE SOCIAL ENTREPRENEUR PUTTING ACCESSIBLE NATURE EDUCATION FIRST

- בכתבה הוצג המיזם החברתי "MY GREEN WORLD", הנועד לספק חינוך סביבתי נגיש לילדים, להעצים אותם להפוך אותם לסוכני שינוי סביבתיים.
- כחלק מהפרויקט פותחה אפליקציה המחנכת ילדים לשמור על חיות הבר ומלמדת אותם על החיות השונות, וכן כיתה וירטואלית המפרקת סוגיות סביבתיות מורכבות למושגים מהנים וקלים להבנה בשביל ילדים.

[קישור לכתבה המלאה](#)

19.11.2023 – THE PENINSULA: MOECC, QATAR TOURISM TO DEVELOP ECOTOURISM DESTINATIONS

- המשרד לאיכות הסביבה ושינויי אקלים בשיתוף עם משרד התיירות בקטאר מגבירים את המאמצים לשפר את יעדי התיירות האקולוגית ברחבי המדינה, מתוך הכרה בפוטנציאל התיירותי של המדינה, בשילוב עם הטבע הייחודי של האזור.
- ההתמקדות בתיירות אקולוגית שואפת לשמר את הטבע והתרבות המקומית תוך כדי פיתוח כלכלי.

[קישור לכתבה המלאה](#)

מהנעשה בשמורות ובגנים – ישראל

31.10.23 – אקולוגיה וסביבה:

התוכנית האסטרטגית ליער: מתווה עקרוני לעתיד היער בישראל

- מאמר העוסק בתוכנית האסטרטגית של קק"ל ליער, לאור התכנית האסטרטגית של האו"ם בנושא.
- לפי המאמר ליער בישראל שני תפקידים מרכזיים: (1) מערכת אקולוגית עשירה, המהווה חלק משמעותי ומרכזי במערך השטחים הפתוחים וברצף השטחים הפתוחים בישראל, ו(2) היותו שטח פתוח לרווחת הציבור, פנאי ונופש.
- התוכנית האסטרטגית של קק"ל מציעה פעולות פיזיות וארגוניות-מנהליות, גיוס משאבים ותיאום בין ארגונים כדי לשמר את היערות בישראל ולעמוד ביעדי האו"ם לאור תחזית גידול אוכלוסיית הארץ ותרחישים אפשריים בנוגע לשינוי דפוסי פנאי ונופש, אורחות החיים ועוד.

[קישור לכתבה המלאה](#)

שמורת טבע בתקופות מלחמה

28.11.2023 – COMMUN EARTH ENVIRON 4, 443:

CONSERVATION POLICIES AND MANAGEMENT IN THE UKRAINIAN EMERALD NETWORK HAVE MAINTAINED REFORESTATION RATE DESPITE THE WAR

■ מחקר שבדק כיצד המלחמה בין רוסיה לאוקראינה משפיעה על אזורי טבע מוגנים של רשת אמרלד (EMERALD NETWORK ENVIRONMENTAL-PROTECTION SITES) באזור לוחנסק (LUHANSK). אתרים אלו הוקמו באמצעות אמנת ברן (THE BERN CONVENTION ON THE CONSERVATION OF EUROPEAN WILDLIFE AND NATURAL HABITATS) לשימור חיות בר ובתי גידול טבעיים באירופה. המחקר בודק שינויים ביערות וכיסוי קרקע באמצעות נתוני לוויין.

■ למרות המלחמה, בשטחים שבשליטת אוקראינה נמשך ייעור היערות (תודות למדיניות של אמנת ברן שתקפה בצד האוקראיני) בעוד אלו שבשליטת רוסיה סבלו מאודן יער משמעותי. המחקר מדגיש את ההשלכות של הפרדה בין אזורי שימור ואת החשיבות של אמנות בינלאומיות בנוגע לשימור.

[קישור לכתבה המלאה](#)

29.11.2023 — EUROPEAN RANGER FEDERATION

HOW RANGERS EXPERIENCE WAR AND INTERNATIONAL AID

- בכתבה סיירים (RANGERS) מאוקראינה וישראל חולקים תובנות לגבי ההשפעה ההרסנית של המלחמה על עבודתם בשמורות, ההשפעות על הטבע והשימור.
- בפארק הלאומי דסנה-סטארה חוטה באוקראינה, פעולות צבאיות ושריפות פגעו במערכות אקולוגיות והשפיעו על הצומח, החי ועל נתיבי נדידת הציפורים. בישראל יש דיווח על מחסור בכוח אדם והרבה שריפות כתוצאה מהפצצות.
- הכתבה מדגישה את החשיבות של תמיכה ושיתוף פעולה בינלאומי בעתות של משבר ומלחמה, ומתמקדת בקשיים האנושיים של ריינג'רים ועובדים בשמורות בתקופת מלחמה, במקביל לנזקים הסביבתיים.

[קישור לכתבה המלאה](#)

31.10.23 – הארץ:

האם העגורים בעמק החולה יודעים שיש כאן מלחמה?

- לפי הכתבה עגורים ועופות נודדים אחרים אינם מושפעים במידה רבה מהמלחמה, עם זאת יש צפי שאי האכלה של השקנאים (בגלל בעיות כוח אדם ומחסור בדגים) עתיד להשפיע על הנדידה שלהם ועל בריכות הדגים הסמוכות.
- בשמורות הטבע נראה השפעה מועטה של החי והצומח, אך דווח כי בשטחי הכינוס יש פגיעה רבה בבתי גידול וזבל שמצטבר.
- למרות הסכנה שביציאה לשטח פתוח בזמן המלחמה, היציאה והחיבור לטבע משפיע לטובה על הבריאות הנפשית, ולטענת המרואיינים הטבע מחזיר לשפיות ומכניס אוויר לריאות.

[קישור לכתבה המלאה](#)

הארץ – 21.01.2024:

עד כמה אנחנו מרשים לעצמנו ליהנות עכשיו מטיוול בטבע הישראלי?

- הכתבה עוסקת בשאלה האם מתאים לצאת לטיול בזמן מלחמה.
- מצד אחד – חודשים אלו הם החודשים המתאימים ביותר לטיול, מבחינת מזג אוויר אפשר לטייל בכל מקום. מנגד – המצב הביטחוני לא מאפשר לטייל בחלקים נרחבים של הארץ.
- על השאלות הפרקטיות האם אפשר לטייל ואיפה, מרחפת שאלה מוסרית – האם מתאים לטייל לאור המלחמה המתחוללת?

[קישור לכתבה המלאה](#)

מחקר חברתי מעניין

צרכים וביקושים של מבקרים מהחברה הערבית באגמון החולה

יער | גיליון 25 | דצמבר 202

- מחקר שבחן את הביקוש של אגמון החולה כאתר למבקרים מהחברה הערבית. מדובר במחקר איכותני שנערך במהלך החודשים אפריל–יולי 2022 באמצעות ראיונות ותצפיות.
- ממצאי המחקר מעלים כי החברה הערבית אינה מהווה כיום קהל יעד מובחן לאגמון החולה, והמשמעות היא כי בהיבטים רבים הביקור אינו מותאם לקהל יעד זה, עובדה המשפיעה על התנהגותו בעת ביקור באתר.
- לצד זאת המחקר מעלה סוגיות שונות סביב ניהול המבקרים באגמון, שאינן קשורות לקהל יעד כזה או אחר, אלא לאופן ניהול האתר, המבקרים וחווית הביקור.

[קישור לכתבה המלאה](#)

טעימה מהמחקר שלנו - סקר יציאה לטבע בזמן המלחמה

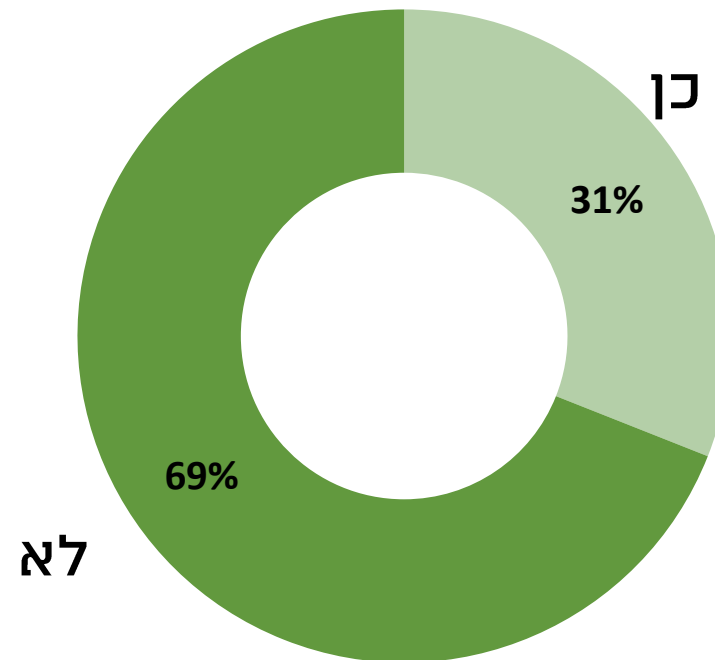
*הסקר נעשה כחלק מהעבודה על האסטרטגיה
השיווקית של הרשות וממצאיו מוטמעים בה

רקע ומטרות

- הסקר בודק את תפיסות הציבור בנוגע לביקור באתרי טבע ומורשת בזמן המלחמה.
- הסקר הופץ באמצעות פאנל אינטרנט של מכון סקרים בתאריך 19.12
- הניתוח התבצע על 498 משוברים. 250 מתוכם של קהל היעד המרכזי של הרשות – הורים לילדים בגילאי 3-14.
- השקפים הבאים מציגים את תוצאות הסקר. בנוסף לתוצאות המוצגות נעשו עוד מגוון פילוחים אך לא נמצאו הבדלים מהותיים בין קבוצות שונות.

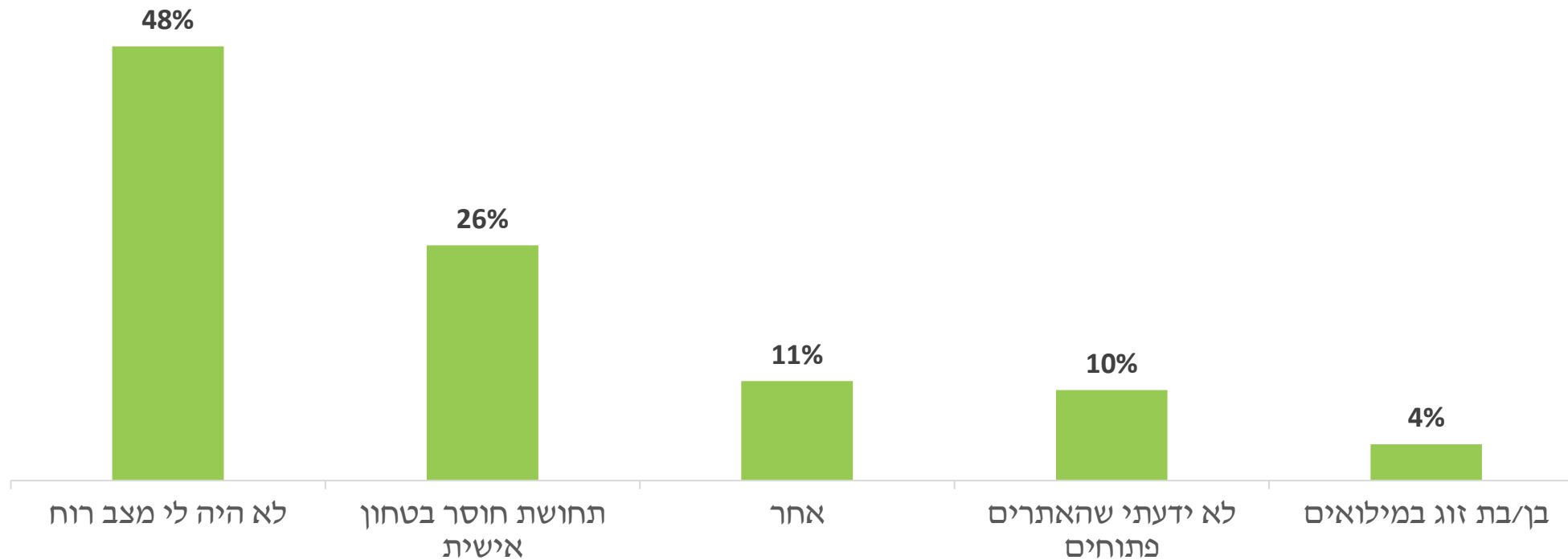
ביקור באתרי טבע ומורשת (N=498)

האם ביקרת באתרי טבע ומורשת מאז תחילת המלחמה

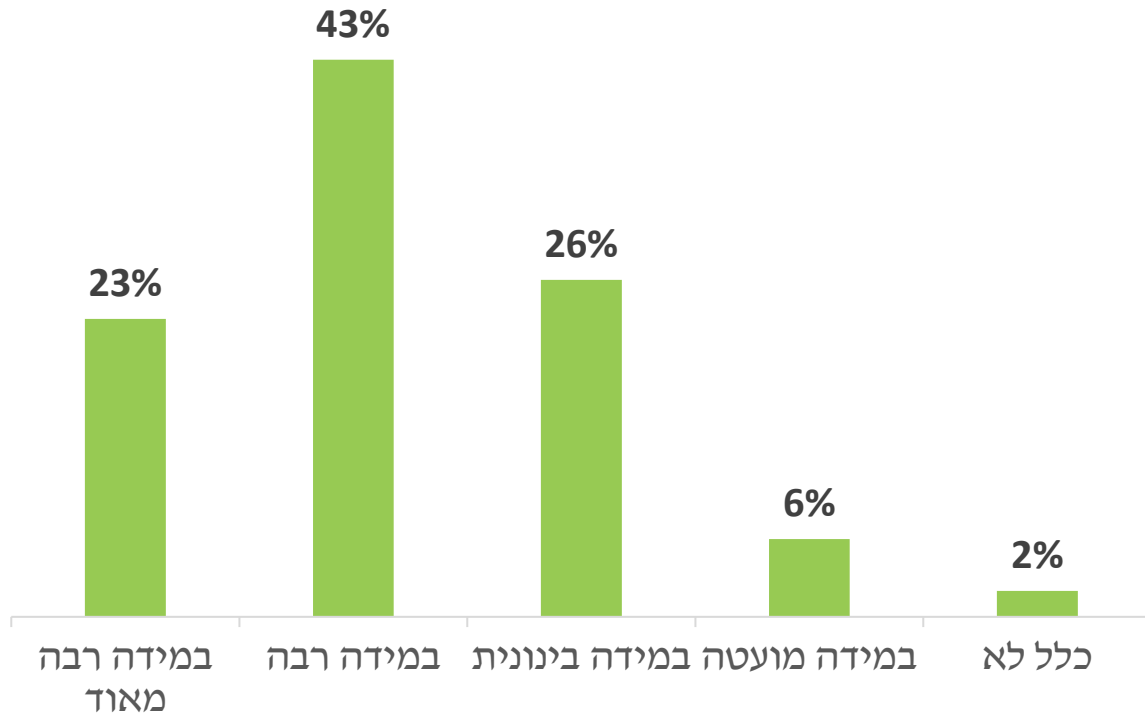
סיבות לאי ביקור (N=498)

מדוע לא ביקרת N=343?

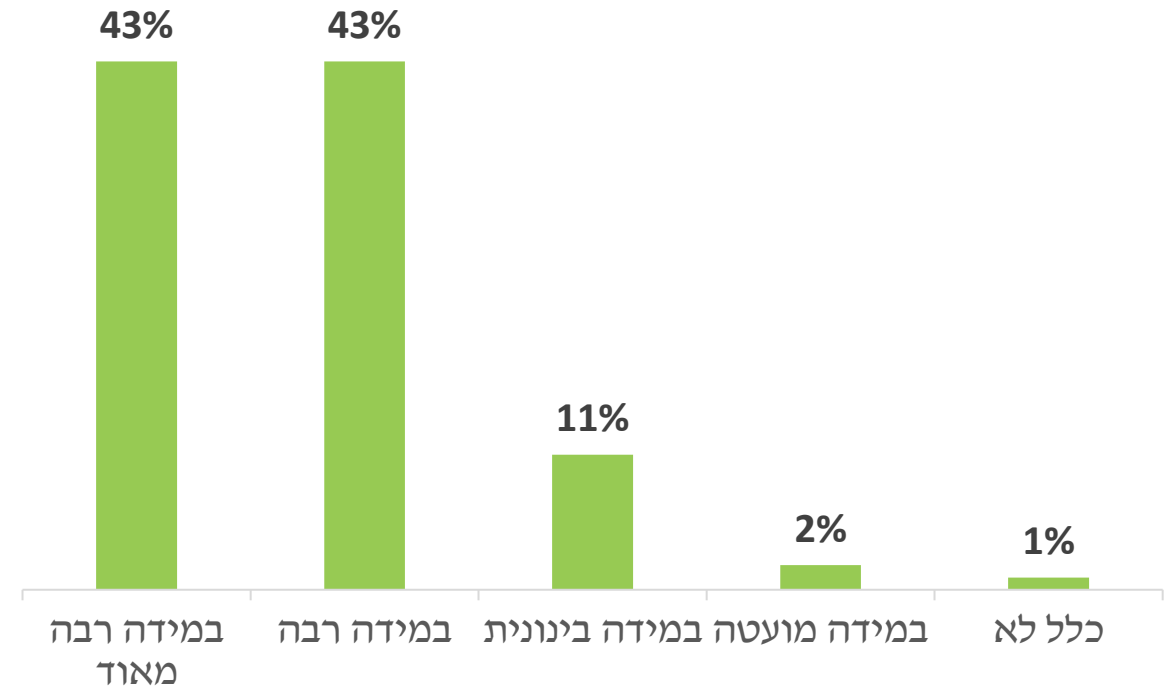

מידת הסכמה עם משפטים (N=498)

שהות בטבע תורמת לתחושת היציבות

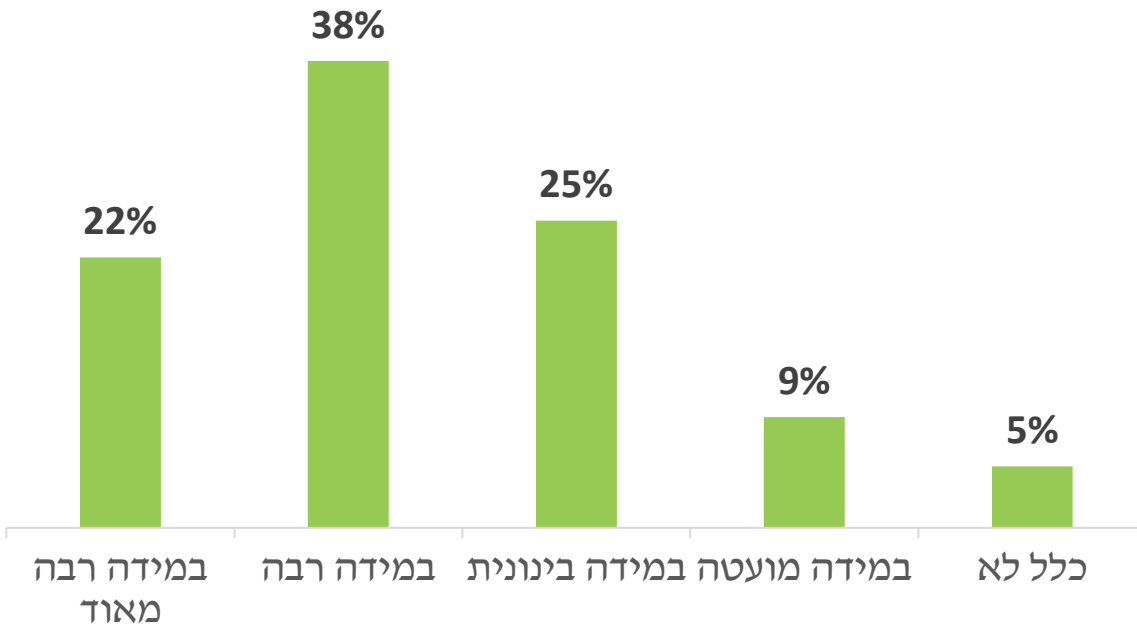

שהות בטבע תורמת לרווחה נפשית

מידת הסכמה עם משפטים (N=498)

ביקור באתר מורשת ישראל/יהודי מחזק אצלי
את החיבור לזהות הלאומית

ביקור באתר מורשת ישראל/יהודי מחזק אצלי
תחושה של גאווה לאומית

